

Entrektikum

Entrektikum

Kiskoromban azt hittem, ha valaki azzal a szándékkal indul el otthonról, hogy világgá menjen, akkor nem azok az utcák lesznek előtte, amelyek szoktak, hanem a puszta. Vagy minimum egy komoly szintkülönbségekkel rendelkező, beláthatatlanul hosszú út.

Nem tudtam meg, így van-e valójában, nem sikerült világgá mennem, csak kacérkodtam a gondolattal, egyetlenegyszer álltam viszonylag közel a megvalósításhoz. Apámra vagy talán a bátyámra haragudtam meg halálosan, néhány tétova lépést meg is tettem az ajtó felé, de akkor anyám utánam szólt.

– Mi van, világgá mész? – kérdezte gúnyosan.

A bátyám felröhögött, az is fájt. Apám nem volt ekkora áruló, ő csak mosolygott. Látni nem láttam a hátammal, de éreztem. Összezavart a reakciónk, ötvenesen pontosan éreztem, mennyire nem vesznek komolyan, ráadásul magamra is mérges voltam, néhány tizedmásodperccel korábban a kijárat felé indulóban elgyávultam, belém hasított, milyen hideg van kinn. Nemrég jöttünk fel a játszótérről. Tél volt, jég, fagy, hó és halál. Ezzel együtt vállaltam volna a hősi nekiindulást, csakhogy anyám mondata, mint valami gép-pisztolysorozat, letaglózott. Sarkon fordultam, bemeneteltem a szobámba, és jó erősen bebasztam az ajtót. Úgy éreztem, ez így rendben van, sikerült megőriznem a büszkeségemet. Aztán meghallottam apám kuncogását. Ez volt a végső löket a pokol felé. *Húha*, mondta halkán. Ő akkor árult el.

Bántam már az egészet. Magamra húztam a takarót, mert szégyelltem magam a megfutamodás miatt, még a szobám tárgyai előtt is. Világosan éreztem, a mulasztás végleges, szánalmas visszakozásom kitörölhetetlen szégyenfolt marad, minden jelenlévőbe beégő emlékkép. Ők hárman összezártak mögöttem, beszűkültek a szabadság lehetőségei. Nem sokkal később tényérsörgetődésre lettem figyelmes, éhesek voltak, nem foglalkoztak velem, nem ért többet nekik ez az ostoba kis közbjáték.

Akkor megint nagyon szerettem volna kinn lenni, az elképzelt pusztán, úgy gondoltam, örületes világ fogadott volna, vadság, rettenet, fergeteg, valahol nem messze folyó lázad, közelít, bög és üvölt, a szél cafatokká tépi az eső ferde függönyét, mert a hó mellett eső is zuhog, csobogva sír a nagy víz, eljött értem, csak hát nem mentem el a randevúnkra, hiába dolgozott értem minden, az egész világ, hogy megmentsen. Úgy képzeltem, a folyó medréből kicsapva sok-sok ágra szakad az élet, vinne, ha mernék vele sodródni, és

még farkasok is vonítanak a ködön túlról, mert köd is van persze, és én ezt nem látom, nem hallom, meghunyászkodva, pár semmi szótól legyőzötten fekszem a takaróm alatt. Biztonságos melegben, üresen, gyáván. Tíz perc se telt el, kimentem, és kértem a vacsorámat, anyám apróra szeletelte a sokmagos paradicsomot.

Ha valaki elment otthonról, azt gondoltam, végleg távozik. Évek teltek el az eszmélésem óta, ismertem a betűket és a számokat, de még kétségbeestem, ha anyám vásárolni indult, vagy ha apám leugrott sörért. Reszkettem, míg vissza nem tértek. A kutyákról mondják, hogy nem biztosak az ember visszajövetelében, de hát a kutya is gyerek. Végül igazam lett, apám egyszer nem jött haza, mentőautó sírt hosszan a kórház felől, furcsálltuk, milyen sokáig nem hallgat el a sziréna, én éreztem egyedül, hogy vele van baj; utólag minden formát kap és értelmet nyer, a félelmek többnyire igazolódnak.

És történt akkoriban még más apokaliptikusság is velem, a bátyám megismertős korszaka volt ez, rendszeresen kérdezgette a szüleinket, mit jelent ez vagy az a szó. Türelmesen válaszolgattak neki. Irigyeltem. Kifundáltam én is egy jól hangzó értelmetlenséget. Komoly képpel tudakoltam, mi az, hogy entrektikum. Anyám azt mondta, semmit nem jelent, apám is csak a vállát vonogatta. Nem értettem, miért aláznak meg, mi ez az igazságtalanság, ha a bátyám kitalálja, hogy fakultatív, vagy hogy agglomeráció, arra simán mondanak egy jelentést, az enyéme viszont nem, mennyire jó szó pedig.

Mentem volna akkor is neki a világnak.

Mi soha nem nyaraltunk. Nem voltak igazi karácsonyaink se. Októberben vagy novemberben anyám megvette nekünk az aktuális télikabátot, és miközben fizetett a pénztárnál, odavetette, hogy ezzel a karácsony le van tudva. A bátyám dühöngött, én viszont nem bántam, a biztosat szerettem, ami megvan, amit fogok, a változatlanságot, a valamibe kapaszkodást. A jövő még nem létezik, talán el se jön. A jelen azonban tény, az van. A megkapott télikabát.

Nem a nyarak voltak nehezek, inkább az őszyk, amikor az osztálytársaim meséltek, merre jártak. Nézegettem a fotóikat, a tanév során megismertnél boldogabb tekinteteket, a lesült vállakat, a csajok változó frizuráit, a tájakat. A megörökített élményeket. Rózsaszín flamingók burjánzását, Marokkó kockás háza-it, strandolók vonzó elhagyatottságát, a magyar tenger színeit. És nézegettem később ugyanilyen témákat vásznon, farostlemezen, olajjal vagy temperával készített módon, mert a festőnő, akit tizenkilenc évesen megismertem, a nyár festője volt. A vakációé. Azt festette mindig, nyaralást, elmenést, máshol levést.

Pedig nem utazott sehova, a városon kívül se igen járt, csak elképzelte, amire vágyott. A biztosban hitt ő is, akárcsak én, azt őrizgette, ami je volt. Micsoda lelki társam lehetne, gondoltam, amikor először aludtunk együtt, pont ilyen vagyok én is: az ismert helyzetekhez ragaszkodom, rettegek az összeomlásuktól, ami azért bekövetkezhet, egy ponton túl el tudom engedni a dolgokat, legfeljebb belehalok. Volt nő, egy másik, sokkal később, akiből az első élévezése pillanatában ábrándultam ki, imádtam pedig.

A festőnőt a Szórád Márton úti buszmegállóban láttam meg. Amikor lassítani kezdett a busz. Rajta állt. Felszálláshoz készülődtem, ő meg lépett le, megcsapott a parfümillat, ahogy elsuhan mellett, kicsit még hozzám is ért, de nem nézett rám, észre se vett. Álmos mosoly bujkált a szája sarkában. Felszállás helyett csak néztem utána, bővölten figyeltem, ahogy viszi őt el a világ tőlem, néztem a vádlóját, a csípőjét, a nyakát, nyár volt akkor, nem hó és nem halál. A buszvezető berregtette egy darabig a jelzőjét, aztán elunta, káromkodott egyet, kegyetlen csattanással verődött be előttem az ajtó.

Nem indultam utána, bénultan álltam. Távolodott a Dózsa György úton, nem tudtam még, hogy Kovalánszky Éva a neve, hogy kilenc évvel idősebb nálam, hogy van egy tehetségesen úszó kislánya, azt se tudtam, hogy fest, csak azt, hogy életem szerelme.

Onnantól kezdve minden szabadidőmet a megállóban töltöttem. Vártam, hogy jöjjön megint. Két hét múlva jelent meg legközelebb. Készültem nagyon a pillanatra, megvoltak a mondataim is, de amikor megláttam, ismeretlen erejű szívdobogás jött rám. Kisfiú lettem megint. Ugyanakkor attól még jobban be voltam szarva, hogy esetleg tovább kell várnom, még néhány hétig.

Nagy levegőt vettem, megállítottam, és elmondtam neki a mondatomat.

Csodálkozott, de tetszett neki. Álltam a illatfelhőjében. Hazakísérhettem. Sajnos az út nem volt több kétszáz méternél. Megbeszéltünk másnapra egy találkát. Valamiért délelőttre, nyilván akkor ért rá. Nekem mindegy volt, egyedül éltem, nem csináltam semmit, beoszthattam az időmet. A magam rabságában tengődtem, reggelenként ittam egy vodkát, hogy beinduljon az egész napos kotta. Aznap kettőt fogyasztottam, igyekeztem összeszedni minden bizalommorzsámat.

Cukrászdáztunk. Aztán úgy alakult, hogy elég hamar együtt aludtunk. Fogtuk egymás kezét, de ennél több nem történt. Végül is semmi nem történt. Szerelmes volt valakibe, reménytelenül, ez volt az ő biztos pontja az életben. Azt meg nem kockáztathatta. A folyamatos készen állást.

Megmutatta a képeit. Nem volt kiállítás, nem is akart, magának festett. Ültem a barna foteljében, onnan néztem a műveket, így akarta. Nem tudtam eldönteni, tetszenek-e. Közben ittuk az olaszrizlinget, később is mindig azt, soha mást. Hamar a vodkás fejembe szállt. Neki nem. Túl józan volt ahhoz, hogy ilyesmi megtörténhessen. Szerettem a kezét, az egészséget, a vállától a kisujjáig, néha átkarolt, néha úgy aludtunk el. Vártam, hogy történjen benne valami. Nem tudom, hanyadszor mondtam éppen neki, mennyire szerettem, amikor magához húzott, és megfogta a két vállamat.

– Milyen furcsa, hogy neked nincsenek indulataid – mondta.

– Hidd el, hogy vannak – válaszoltam, én is ráfogtam a vállára, de ő akkor elengedte az enyémet.

Aznap mintha sírt volna, mielőtt elaludtunk. Azon az egy éjszakán.

Mi volt még? Kis hülyeségek. Sütött nekem hurkát. Mesélt a kislányáról, akit sose láttam, mindig az apjánál volt, amikor ott aludtam. Beszélt a férfiről, akire három éve várt hiába. Azt mondta, a vonzalmak megmagyarázhatatlanok. Mutatta a fotóját. Nem értettem. Emlékszem a fürdőszobájára. A kádra, ahogy fürdök benne, és ahogy ő nem jön be.

Két hónapig tartott ez a semmi, aztán elengedtem. Életem legnehezebb döntése volt. Az utolsó nála töltött estén szemembe ötlött egy nagy alakú fehér könyv. Levettem a polcra, a cím alapján a volt férjéé lehetett. Kémikus, ennyit tudtam róla. Felütöttem, valami szócikknél nyílt ki.

Eutektikum: két vagy több komponens elegye, amelynek létezik egy vagy több olyan összetétele, amely a tiszta komponensek olvadáspontjánál alacsonyabb hőmérsékleten olvad meg. A kifejezés görög eredetű, jelentése: könnyen olvadó.

Felnevettem, eszembe jutott az én szavam, az eutektikum. Ő épp befejezte a zuhanyozást, kikiabált, kérdezte, min nevetek. *Semmin*, válaszoltam. *Semmin*. Egy ábra is szerepelt az oldalon, fázisdiagrammal, likvidusz görbével. Sok mindent nem értek, ezt se. Vagy hogy miért a kis hableány Koppenhága jelképe. Vagy hogy lehet meggyőzött inni.

Aznap, az utolsó elalvásunkkor majdnem csókolóztunk, aztán mégse, fájt volna mindkettőnknek. Akkor láttam utoljára. Nem keresett soha többé, én se őt.

Itt állok a megállóban, kezemben egy csaptelep, le kell szállítanom még ma, időre. Nem jó, ha elkések, mindent a megfelelő időben szeretek elvégezni. Míg ide nem ér a busz, megnézem a telefonomon, hátha fenn van a Facebookon. Harminc évig eszembe se jutott.

Gyönyörű a lánya. És megcsinálta a Caminót. Még várja a szerelmét, ez csak ezt jelentheti. De legalább vakációzik, ez új.

Pusztá, beláthatatlanul hosszú út. ■ ■ ■

Egressy Zoltán (1967): író. A Kalligramnál megjelent könyvei: *Most érsz mellé* (2009), *Szagatott vonal* (2011), *Kék, kék, kék* (2012), *Majd kiszellőztetsz* (2013). Legutóbbi regénye: *Lila csík, fehér csík*, Európa, 2015.